

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

УДК 339.92
JEL L70, D25

DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.1\(84\).2543](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.1(84).2543)

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ

Венгер Віталій Васильович*, доктор економічних наук,
старший науковий співробітник

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Рамський Андрій Юрійович**, доктор економічних наук, професор

Київський університет імені Бориса Грінченка

Романовська Наталія Іванівна***, кандидат економічних наук, доцент

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Чижевська Марина Борисівна****, кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

*ORCID 0000-0003-1018-0909

**ORCID 0000-0001-7368-697X

***ORCID 0000-0002-1377-7551

****ORCID 0000-0003-1637-9564

© Венгер В.В., 2022

© Рамський А.Ю., 2022

© Романовська Н.І., 2022

© Чижевська М.Б., 2022

Стаття отримана редакцією 03.04.2022 р.

The article was received by editorial board on 03.04.2022

Вступ. Сьогодні Україна переживає складну соціально-економічну кризу, яка відкинула її на узбіччя економічного прогресу. Головна втрата останніх років – деіндустріалізація національної економіки через відсутність дієвої промислової політики держави. Усвідомлення реальних труднощів економічного розвитку України, що проявляються у зниженні темпів зростання економіки, наростаючому старінні основного капіталу, в умовах відкритості ринків ставить на порядок денний проблему подальшого розвитку української промисловості. У цьому контексті для України важливим є досвід країн Азії, особливо Китаю [1, с. 128]. Це обумовлено тим, що Китай досяг великих успіхів у розвитку своєї промисловості. При цьому розвиток китайської промисловості ґрунтувався не лише на проведенні ринкових реформ та відкритті внутрішнього ринку, а й на формуванні дієвої промислової стратегії та державної промислової політики [2; 3; 4].

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Питанню стратегічного партнерства України та КНР присвячено значну кількість публікацій вітчизняних дослідників, зокрема А. Гончарука [5], Ю. Курнишової [6], Є. Медведкіної [7], С. Сіденко [8] та інших. Аналіз існуючої літератури та нормативно-правових документів свідчить про те, що уряд КНР зацікавлений у співпраці з Україною у торговельно-економічній, інвестиційній сферах та в галузі високих технологій, зокрема таких, як авіація, суднобудування, біоінженерія, розробка нових матеріалів. Водночас поза увагою дослідників залишаються питання щодо визначення пріоритетних напрямів українсько-китайського співробітництва у промисловій сфері, які потребують окремих наукових досліджень.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження основних тенденцій і перспектив розвитку українсько-китайського співробітництва у промисловій сфері з визначенням переваг та загроз від такої співпраці.

Основний матеріал і результати. Відповідно до Програми «Made in China 2025», до основних пріоритетів розвитку китайської промисловості належать: 1) нова інформаційна технологія; 2) числові контрольні інструменти та робототехніка; 3) космічна та авіаційна продукція; 4) морське обладнання та високотехнологічні судна; 5) передове залізничне транспортне обладнання; 6) енергозберігаючі та транспортні засоби з використанням нових видів енергії; 7) енергетичне обладнання; 8) сільськогосподарські машини; 9) нові матеріали; 10) біологічна медицина та високотехнологічні медичні апарати [9; 10; 11; 12].

Відповідно до статті 2 Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» [13] до пріоритетних галузей економіки України належать такі галузі, як:

1) агропромисловий комплекс за напрямками – виробництво та зберігання харчових продуктів, у тому числі дитячого харчування, а також виробництво біопалива, з орієнтацією на імпортозаміщення;

2) житлово-комунальний комплекс за напрямками:

– створення об'єктів поводження з відходами (побутовими, промисловими та відходами, які утворилися в результаті добування та перероблення корисних копалин і виробництва електричної та теплової енергії);

– будівництво, реконструкція і технічне переоснащення у сфері теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення;

3) машинобудівний комплекс за напрямками – виробництво нових та імпортозаміщуючих видів комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, машин і устаткування, електричного устаткування, автотранспортних та інших транспортних засобів;

4) транспортна інфраструктура за напрямками – будівництво, реконструкція і технічне переоснащення у сфері транспортної інфраструктури;

5) курортно-рекреаційна сфера і туризм за напрямками – будівництво курортно-рекреаційних об'єктів та об'єктів туристичної інфраструктури;

6) переробна промисловість за напрямком – імпортозаміщуюче металургійне виробництво.

Серед перелічених пріоритетів лише житлово-комунальний комплекс та курортно-рекреаційна сфера і туризм випадають з переліку зацікавлених КНР для співпраці галузей. Проте, на наш погляд, КНР і Україна тут теж можуть знайти перспективні напрями співпраці. Так, наприклад, враховуючи обмежені можливості фінансування з боку держави об'єктів житлового призначення і зростання відповідних потреб з огляду на ситуацію у східних регіонах України, вирішенню проблем у цій сфері суттєво сприяло б освоєння китайських інвестицій у розмірі 15 млрд дол. США відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння щодо співпраці у сфері іпотечного ринку та проекту з розвитку будівництва доступного житла в Україні між Державною іпотечною установою і Китайською компанією, укладеного CITIC Construction 05.12.2013 р.

Наприкінці 2017 р. між Україною та Китаєм було досягнуто стратегічних домовленостей про реалізацію спільних проєктів на загальну суму близько 7 млрд дол. США. Основний інтерес китайських інвесторів перебуває у сфері комплексної реалізації інфраструктурних проєктів (будівництво) та аграрній сфері. Прикладом китайських інвестицій в Україну може слугувати співробітництво китайської CNBM (China National Building Material) та Active Solar. Так, Китайська національна компанія будівельних матеріалів стала власником 10 найбільших сонячних станцій в Україні загальною встановленою потужністю 267 МВт. Але механізмом придбання корпоративних прав стало погашення підприємством боргу перед китайським інвестором. Загальну вартість інвестицій у цей проєкт китайська сторона оцінила в 1 млрд дол. США.

Також необхідно розуміти, що Китай виділяє кредитування, як правило, під закупівлю обладнання, виробленого в Китаї, забезпечуючи таким чином підтримку свого промислового сектора і значні обсяги експорту. Таким прикладом можуть служити інфраструктурні проєкти, де китайська сторона завжди наполягає на залученні лише китайського генпідрядника, тобто використанні китайських матеріалів і робочої сили, що дозволяє підтримувати промисловий і будівельний сектори КНР. А це – експортний потенціал, підтримка високих темпів зростання ВВП, що для економіки Китаю є вкрай необхідним.

З цієї причини, навіть попри високі інвестиційні ризики, Китай нарощуватиме в найближчі роки обсяги інвестицій в Україну [14]. Проте існуюча модель китайських інвестицій не може бути вигідна Україні, оскільки вона не спрямована на розвиток внутрішнього виробництва, створення робочих місць для українців і національних продуктів з високою доданою вартістю. Крім того, продаж підприємства за борги є індикатором кризи, а не розвитку економіки. Також будь-яка економіка розвивається за рахунок прямих інвестицій, інвестицій у капітал, а не кредитів на придбання продукції країни кредитора. Саме це є нормальною світовою практикою, яку мали б забезпечити фінансові інститути, зокрема експортно-кредитні агентства.

Як зазначалося вище, сьогодні можна спостерігати лише поодинокі випадки інтересу Китаю робити прямі інвестиції. Прикладом цього може слугувати потенційний інтерес китайської біржі ВОСЕ до «Української біржі» і продаж цій же компанії банку УБРР. Також китайські інвестори розглядали можливість придбання компанії з ТОП-10 України з екстракції олійних культур, однак угода не була реалізована.

У межах скорочення газових поставок з Росії підвищується актуальність співробітництва з Китаєм у рамках Генеральної кредитної угоди між НАК «Нафтогаз України» і Державним банком розвитку Китаю від 2012 р. для фінансування проєктів заміщення природного газу українським вугіллям на суму 3,656 млрд дол. США. Реалізація цього проєкту зокрема включає будівництво установки газифікації вугілля на Одеському припортовому заводі, модернізацію ряду українських ТЕЦ, будівництво газового інтерконектора між Україною та Польщею, модернізацію Шебелинського ГРЗ ВАТ «Укргазвидобування». Крім того, зміцненню енергетичної безпеки держави сприятиме реалізація Угоди між Міністерством енергетики України і Державним банком розвитку Китаю про співробітництво у вугледобувній галузі від 2010 року, спрямованої на реалізацію в Україні інвестиційних проєктів з переоснащення та модернізації вугільних шахт на суму 1,03 млрд дол. США [15].

Перелічені вище існуючі та потенційні проєкти побічно стосуються вітчизняної промисловості. Проте, як уже зазначалося, КНР зацікавлена у співпраці з Україною в галузі високих технологій, зокрема у виробництві літаків. Так, дійсно, сьогодні китайська сторона вивчає можливості серійного виробництва нового українського транспортного Ан-178 вантажопідйомністю до 18 т розробки ДП «Антонов» (Київ) на потужностях у КНР. Плани співробітництва України та КНР за програмою Ан-178 закріплені протоколом про наміри і підписаним китайською Beijing A-Star Aerospace Technology Co. та ДП «Антонов». Документ передбачає закупівлю китайською компанією в Україні двох Ан-178 з подальшою організацією виробництва літака в КНР. Умови перспективного співробітництва не розголошуються за бажанням китайського замовника.

Також КНР досить чітко демонструє зацікавленість у налагодженні спільного виробництва авіаційних двигунів з Державним концерном «Укроборонпром». Як відомо, наразі китайська авіаційна компанія AVIC планує налагодити з українським держпідприємством «Івченко-Прогрес» спільне виробництво авіаційних двигунів, які призначені для китайських бойових літаків. Така зацікавленість китайської сторони пояснюється тим, що в 2013 р. КНР уже мала успішний результат виробництва перших шести навчально-тренувальних літаків L-15 з українськими двигунами, які відвантажувалися виключно на експорт, створеними запорізькими ВАТ «Мотор-Січ» та ДП «Івченко-Прогрес» за участю Харківської науково-виробничої корпорації «ФЕД».

Досить важливою та пріоритетною є співпраця України з КНР у сфері освіти, науки і техніки. Головним механізмом її реалізації є Комісія із співробітництва між урядом України та урядом КНР, яка створена у 2011 р., а також низка профільних підкомісій, у тому числі, з питань науково-технічного співробітництва, за час існування яких спектр напрямів співробітництва був розширений, спільно було профінансовано роботи в 98 науково-технічних проєктах у рамках відповідних дворічних програм співробітництва, зареєстровано чотири патенти, втілено у виробництво 11 наукових винаходів та опубліковано 17 профільних наукових досліджень. Пріоритетними напрямками співробітництва у галузі науково-технічного співробітництва визначено: енергоефективність, авіабудування, суднобудування, раціональне природокористування, розвиток аерокосмічних, інформаційних та комунікаційних технологій, а також підготовку і стажування аспірантів, молодих вчених. Активно ведеться співробітництво з Академією технологічних наук України та Інститутом зварювання ім. Є.О. Патона НАН України. Між Україною та Китаєм реалізуються такі перспективні форми науково-технічної співпраці, як українсько-китайські центри та технопарки: у м. Цзінань (провінція Шаньдун), у м. Харбін (провінція Хейлунцзян) та у м. Шанхай.

Перший Українсько-китайський парк високотехнологічного співробітництва було відкрито у листопаді 2002 р. у м. Цзінань, основною метою діяльності якого є формування ефективного механізму взаємовигідного трансферу високих технологій, спільної розробки науково-технічних проєктів та їх впровадження у виробництво; створення спільних підприємств з реалізації наукоємної і високотехнологічної продукції. У січні 2003 р. у м. Харбін було відкрито українсько-китайський Центр зварювання і споріднених технологій. У лютому 2011 р. у м. Шанхай відкрито новий Українсько-китайський технопарк, який займається співпрацею у галузі морських наук і технологій, біомедицини, нових матеріалів, аерокосмонавтики, нових джерел енергії та інших. Також протягом останніх років у Китаї відкрито українсько-китайський Центр з трансферу технологій суднобудування та океанічного проєктування, створеного на базі Університету науки і технологій провінції Цзяньсу спільно з Національним університетом кораблебудування ім. Адмірала Макарова (м. Миколаїв).

Підкомісія з питань співробітництва в галузі медицини займається питаннями охорони здоров'я, співпраці у галузі традиційної китайської медицини – вирішення питання створення в Україні лікувально-діагностичного Центру традиційної китайської медицини.

Висновки. Отже, підсумовуючи, необхідно відзначити, що сьогодні між Україною та Китаєм напрацьовано велику кількість документів щодо подальшого співробітництва. Водночас, як свідчить практика, ефективність від реалізації усіх напрацьованих і узгоджених документів є вкрай низькою. На основі існуючих документів і намірів двох країн щодо подальшої співпраці можна виокремити перспективні напрями, розвиток яких може відбуватися на взаємовигідних умовах співпраці.

На наш погляд, до перспективних напрямів взаємовигідної співпраці між Україною та Китаєм можна віднести насамперед співпрацю у науково-технічній сфері. Продовження співробітництва у цій сфері дасть змогу вітчизняним науковцям брати участь у новітніх розробках у всіх сферах, зокрема з виробництва: космічної та авіаційної продукції; морських високотехнологічних суден; передового залізничного транспортного обладнання; енергозберігаючих та транспортних засобів з використанням нових видів енергії; нових матеріалів; високотехнологічних медичних апаратів тощо.

Зважаючи на науково-технічну співпрацю, пріоритетними напрямами у розвитку двосторонніх відносин між Україною та КНР насамперед мають стати проєкти, які націлені на випуск продукції з високою доданою вартістю, зокрема: космічної та авіаційної продукції; машинобудівної продукції (включаючи будівництво морських високотехнологічних суден та залізничних потягів); енергозберігаючих та транспортних засобів з використанням альтернативних видів енергії; нових матеріалів; високотехнологічних медичних апаратів; продукції військового призначення.

Важливим напрямом для України є також розширення інфраструктурних проєктів (будівництво доріг, морських портів, логістичних хабів, аеропортів тощо).

Існують також перспективи залучення китайських інвесторів до модернізації житлово-комунальної інфраструктури країни, окремих промислових підприємств тощо.

Водночас при поглибленні двосторонніх відносин у зазначених сферах Україна має враховувати досвід інших країн, які мають тісну співпрацю з КНР. І цей досвід не завжди є позитивним. Так, наприклад, сусідня Білорусь підписавши у 2014 р. офіційний протокол з Міністерством комерції КНР очікувала від китайських інвесторів будівництва нових високотехнологічних підприємств. Для цього навіть було створено індустріальний парк «Великий камінь» (80 кв. км), у який за декілька років китайські корпорації інвестували понад 1 млрд дол. США (загальна сума інвестицій очікується в розмірі 5,5 млрд дол. США). За ці кошти було побудовано заводи і житло, проте головним об'єктом індустріального парку став великий логістичний центр, а не високотехнологічні підприємства.

Слід зазначити, що технологічний парк «Великий камінь» розглядався як податкова гавань і вільна митна зона, де розмістяться китайські високотехнологічні підприємства – від мікроелектронних до біо- і нанотехнологічних. Проте ніяких високотехнологічних підприємств так і не було побудовано, натомість було обладнано величезну торгово-логістичну площадку. Після цього президент Білорусі змінив статус «Великого каменю» з технопарку на китайську безподаткову зону зі своїми правилами і законами [16].

Таким чином, співробітництво України з КНР може мати як переваги (від суттєвих інвестицій), так і загрози (від цільової зміни інвестицій інвесторами). Тому при поглибленні двосторонньої співпраці Україна має чітко розуміти, які пріоритетні завдання вона може вирішити за рахунок китайських інвестицій та які цілі в Україні переслідує китайський інвестор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ostashko, T., Olefir, V., Venger, V., & Boiko, O. (2021). A Comparative Analysis of the Trade and Industrial Policies of Ukraine and China in the Context of the Obor Initiative. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, 24(2), 119–136.
2. China's Industrial Policy: Evolution and Experience. South-South Integration and the SDGs: Enhancing Structural Transformation in Key Partner Countries of the Belt and Road Initiatives. UNCTAD. 2020. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/BRI-Project_RP11_en.pdf
3. Transforming economies: Making industrial policy work for growth, jobs and development José Manuel Salazar-Xirinachs, Irmgard Nübler and Richard Kozul-Wright (editors) International Labour Office. – Geneva: ILO, 2014. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_242878.pdf
4. Panle Jia Barwick & Myrto Kalouptsi & Nahim Bin Zahur, 2019. "China's Industrial Policy: an Empirical Evaluation," NBER Working Papers 26075, National Bureau of Economic Research, Inc. URL: https://barwick.economics.cornell.edu/Yr19_ChinaShipyard_BKZ.pdf
5. Гончарук А.З. Пріоритети політики України щодо країн Азії : аналіт. доповідь; за заг. ред. О.В. Литвиненка. Київ : НІСД, 2011. 64 с.
6. Курнишова Ю.В. Актуальні засади формування стратегічного партнерства України і КНР. Київ : НІСД, 2010. URL: http://old.niss.gov.ua/Table/01092010/0901_dopov.pdf.
7. Медведкина Е.А. Научно-техническое сотрудничество Украины и КНР: инновационный аспект. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць*. 2010. Т. 2. С. 101–106.
8. Сіденко С.В. Міжнародне співробітництво України в сфері інновацій. *Стратегія розвитку України*. 2016. № 1. С. 172–176.
9. Made in China 2025. Institute for Security & Development Policy. 2018. URL: <https://isdp.eu/publication/made-china-2025/>
10. Elsa B. Kania. Made in China 2025, Explained: A deep dive into China's techno-strategic ambitions for 2025 and beyond. 2019. URL: <https://thediplomat.com/2019/02/made-in-china-2025-explained/>
11. Claudio Ramadori. Made in China 2025 – Everything You Need to Know. New Horizons. 2021. URL: <https://nhglobalpartners.com/made-in-china-2025/>
12. Huimin Ma, Xiang Wu, Li Yan, Han Huang, Han Wu, Jie Xiong, Jinlong Zhang Strategic Plan of Made in China 2025 and Its Implementations. Analysing the Impacts of Industry 4.0 in Modern Business Environments. 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/326392969_Strategic_Plan_of_Made_in_China_2025_and_Its_Implementation
13. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» № 5205–VI від 6.09.2012 р. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>
14. Усенко А. Інвестиції з Китаю. Чим може бути цікавою Україна? / KPMG. URL: <https://home.kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2018/04/investitsiyi-z-kytayu-chym-mozhe-buty-tsikavoyu-ukrayina.html>
15. Проект «Один пояс – один шлях»: можливості для України / МЦПД. URL: http://www.icps.com.ua/assets/uploads/images/files/china_project_s.pdf
16. Бойся китайцев, дары приносящих. Зеркало недели. Украина. 31 августа 2018. URL: https://zn.ua/finances/boysya-kitaycev-dary-prinosyaschih-293207_.html

REFERENCES:

1. Ostashko, T., Olefir, V., Venger, V. and Boiko, O. (2021), A Comparative Analysis of the Trade and Industrial Policies of Ukraine and China in the Context of the Obor Initiative. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, vol. 24(2), pp. 119–136.
2. China's Industrial Policy: Evolution and Experience (2020). South-South Integration and the SDGs: Enhancing Structural Transformation in Key Partner Countries of the Belt and Road Initiatives. UNCTAD, available at: https://unctad.org/system/files/official-document/BRI-Project_RP11_en.pdf
3. Transforming economies (2014): Making industrial policy work for growth, jobs and development José Manuel Salazar-Xirinachs, Irmgard Nübler and Richard Kozul-Wright (editors) International Labour Office. Geneva: ILO, available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_242878.pdf
4. Panle Jia Barwick & Myrto Kalouptsi & Nahim Bin Zahur (2019). China's Industrial Policy: an Empirical Evaluation. NBER Working Papers 26075, National Bureau of Economic Research, Inc., available at: https://barwick.economics.cornell.edu/Yr19_ChinaShipyard_BKZ.pdf
5. Honcharuk, A.Z. (2011), Priorities of Ukraine's policy towards Asian countries: analytical report / ed. O.V. Lytvynenko, NISD, Kyiv, Ukraine.
6. Kurnyshova, Yu.V. (2010), Current principles of the formation of a strategic partnership between Ukraine and the People's Republic of China, available at: http://old.niss.gov.ua/Table/01092010/0901_dopov.pdf

7. Medvedkina, E.A. (2010). "Scientific and technical cooperation between Ukraine and China: innovative aspect", *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti: zbirnyk naukovykh prats*, vol. 2, pp. 101–106.
8. Sidenko, S.V. and Nevhad, A. (2016), "Ukraine's international cooperation in the field of innovation", *Stratehiia rozvytku Ukrainy*, vol. 1, pp. 172–176.
9. Made in China 2025. Institute for Security & Development Policy. 2018, available at: <https://isd.eu/publication/made-china-2025/>
10. Elsa B. Kania (2019), Made in China 2025, Explained: A deep dive into China's techno-strategic ambitions for 2025 and beyond. 2019, available at: <https://thediplomat.com/2019/02/made-in-china-2025-explained/>
11. Claudio Ramadori. Made in China 2025 – Everything You Need to Know. New Horizons. 2021, available at: <https://nhglobalpartners.com/made-in-china-2025/>
12. Huimin Ma, Xiang Wu, Li Yan, Han Huang, Han Wu, Jie Xiong (2018). Jinlong Zhang Strategic Plan of Made in China 2025 and Its Implementations. Analysing the Impacts of Industry 4.0 in Modern Business Environments, available at: https://www.researchgate.net/publication/326392969_Strategic_Plan_of_Made_in_China_2025_and_Its_Implementation
13. Zakon Ukrainy (2012), "Pro stymuliuvannia investytsiinoi diialnosti u prioritetnykh haluziakh ekonomiky z metoiu stvorennia novykh robochykh mist" № 5205–VI vid 6.09.2012 r. Verkhovna Rada Ukrainy, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>
14. Usenko, A. (2018), Investytsii z Kytaiu. Chym mozhe buty tsikavoiu Ukraina? / KPMG, available at: <https://home.kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2018/04/investytsiyi-z-kytayu-chym-mozhe-buty-tsikavoyu-ukrayina.html>
15. Proekt «Odyn poyas – odyn shlyakh»: mozhlyvosti dlya Ukrayiny. MTsPD, available at: http://www.icps.com.ua/assets/uploads/images/files/china_project_s.pdf
16. Boysya kitaytsev, daryi prinosyaschih (2018). Zerkalo nedeli. 31.08.2018, available at: https://zn.ua/finances/boysya-kitaytsev-daryi-prinosyaschih-293207_.html

УДК 339.92

JEL L70, D25

Венгер Віталій Васильович, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України». **Рамський Андрій Юрійович**, доктор економічних наук, професор, Київський університет імені Бориса Грінченка. **Романовська Наталія Іванівна**, кандидат економічних наук, доцент, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України». **Чижевська Марина Борисівна**, кандидат економічних наук, доцент, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». **Пріоритетні напрями українсько-китайського співробітництва у промисловій сфері.**

У статті аргументовано пріоритетні напрями українсько-китайського співробітництва у промисловій сфері. Встановлено, що між Україною та Китаєм напрацьовано велику кількість документів щодо подальшого співробітництва, проте ефективність від їх реалізації є вкрай низькою. Визначено основні пріоритети у розвитку китайської та української промисловості. Встановлено, що до основних пріоритетів розвитку китайської промисловості відносять: розробку нових інформаційних технологій; виробництво числових контрольних інструментів та робототехніки; виробництво космічної та авіаційної продукції; виробництво морського обладнання та будівництво високотехнологічних суден; виробництво передового залізничного транспортного обладнання; виробництво енергозберігаючих та транспортних засобів з використанням альтернативних видів енергії; виробництво екологічно чистого енергетичного обладнання; виробництво сільськогосподарських машин; розробку нових матеріалів; розвиток біологічної медицини та високотехнологічних медичних апаратів. Визначено, що серед пріоритетних напрямів українсько-китайського співробітництва у промисловій сфері можуть бути: агропромисловий комплекс; машинобудівний комплекс; транспортна інфраструктура; переробна промисловість та ін. Показано, що основний інтерес китайських інвесторів перебуває у сфері комплексної реалізації інфраструктурних проєктів (будівництво) та аграрній сфері. Розглянуто механізми залучення китайських інвестицій у пріоритетні сфери української промисловості. Встановлено, що Китай надає кредитування, як правило, під закупівлю обладнання, виробленого в Китаї, забезпечуючи, таким чином, підтримку свого промислового сектора і значні обсяги експорту. Показано, що українсько-китайське співробітництво у промисловій сфері має як переваги від надходження інвестицій, так і загрози від можливої цільової зміни інвестицій інвесторами.

Ключові слова: українсько-китайське співробітництво, промисловість, інвестиції, спільні проєкти.

UDC 339.92

JEL L70, D25

Vitalii Venger, Doctor of Economic Sciences, Senior Researcher, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of National Academy of Sciences of Ukraine”. **Andrii Ramskyi**, Doctor of Economic Sciences, Professor, Borys Grinchenko Kyiv University. **Nataliia Romanovska**, PhD in Economics, Associate Professor, State Organization “Institute for Economics and Forecasting of National Academy of Sciences of Ukraine”. **Maryna Chyzhevska**, PhD in Economics, Associate Professor, National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”. **Priority directions of Ukrainian-Chinese cooperation in industry.**

The article argues the priority areas of Ukrainian-Chinese cooperation in the industrial sphere. It has been established that a large number of documents on further cooperation have been developed between Ukraine and China, but the effectiveness of their implementation is extremely low. The main priorities in the development of Chinese and Ukrainian industry have been identified. It is established that the main priorities for the development of Chinese industry include: development of new information technologies; production of numerical control tools and robotics; production of space and aviation products; production of marine equipment and construction of high-tech ships; production of advanced railway transport equipment; production of energy-saving and transport vehicles using alternative energy sources; production of environmentally friendly energy equipment; production of agricultural machinery; development of new materials; development of biological medicine and high-tech medical devices. It is determined that among the priority areas of Ukrainian-Chinese cooperation in the industrial sphere may be: agro-industrial complex; machine-building complex; transport infrastructure; processing industry, etc. It is shown that the main interest of Chinese investors is in the field of complex implementation of infrastructure projects (construction sphere) and agriculture. Mechanisms for attracting Chinese investments in priority areas of Ukrainian industry are considered. It is established that China provides credits, usually for the purchase of equipment made in China, thus providing support to its industrial sector and significant volume of export goods. It is shown that Ukrainian-Chinese cooperation in the industrial sphere has both advantages from the inflow of investments and threats from a possible targeted change in investments by investors.

Key words: Ukrainian-Chinese cooperation, industry, investments, joint projects.